

Aan: vaste Kamercommissie Economische Zaken en Klimaat

Betreft: Inbreng voor het CD verduurzaming industrie

Amsterdam, 31 maart 2022

Geachte leden van de vaste Kamercommissie Economische Zaken en Klimaat,

Graag sturen we u deze brief als input voor het commissiedebat over de verduurzaming van de industrie op 7 april 2022.

Klimaatcrisis nu aanpakken

Op 7 april a.s. bespreekt u het onderwerp verduurzaming industrie. Dat is uiterst urgent, want de klimaatcrisis ontvouwt zich en de industrie is verantwoordelijk voor bijna een derde van alle uitstoot van broeikasgassen. En in de komende acht jaar heeft Nederland zich verplicht de totale uitstoot van CO2 met 45% te verminderen.

De nieuwe regering heeft in haar regeerakkoord aangekondigd: *“We gaan in de industrie de ambitie verhogen. In principe kijken we bij de hogere nationale ambities eerst naar reductie in de ETS-sectoren, naast onze ‘Fit-for-55’ verplichtingen.”* Voor de industrie wordt de lat dus hoger gelegd en zal de uitstoot verder terug moeten dan met -45%. Dat is terecht, want uit de officiële cijfers van de KEV blijkt dat in de laatste 20 jaar de uitstoot van CO2 door de industrie vrijwel niet is verminderd. Hoog tijd dus om **nu** fors in te grijpen. De oorlog die Poetin tegen Oekraïne voert toont tevens aan dat nu haast gemaakt moet worden met drastische energiebesparing, elektrificatie van de productie en een enorme opschaling van de groene energieproductie.

Klimaatrechtvaardigheid als uitgangspunt

De klimaatopgave waar Nederland voor staat is haalbaar en betaalbaar. Maar het is wel cruciaal dat het grote draagvlak bij de bevolking behouden blijft en het beleid als rechtvaardig wordt gezien. Dat wil zeggen dat iedereen zijn steentje bijdraagt, dat de breedste schouders de zwaarste lasten dragen, dat de vervuiler betaalt en dat iedereen kan meeprofiteren van de energietransitie.

Generiek beleid niet frustreren maar versterken

De nieuwe regering heeft het idee gelanceerd om met maatwerkafspraken voor de 10–20 grootste uitstoters van broeikasgassen aan de slag te willen. Deze eventuele maatwerkafspraken vanuit het Rijk bevatten intrinsiek het risico dat juiste de grootste vervuilers worden beloond, dat zij winsten hebben gemaakt met vervuiling maar niet hoeven te betalen voor de kosten ervan en dat er *lock-ins* worden gecreëerd voor de fossiele industrie en anderen. Deze aanpak kan en mag slechts aanvullend zijn aan het generieke, bestaande Nederlandse en Europese wet- en regelgevingskader; met name de beprijzing via het ETS en de nationale CO2-heffing.

Als er al klimaatgeld aan de industrie wordt gegeven dan is het cruciaal dat een bedrijf daar slechts voor in aanmerking kan komen, nadat het bedrijf een *Paris-proof* plan heeft ingediend dat navolgbaar en geloofwaardig is, dus met concrete tussenstappen, waarbij er ook afdoende bedrijfsmiddelen

gereserveerd zijn om het plan zelf te kunnen uitvoeren. En natuurlijk moet voorkomen worden dat eventuele subsidies (via winst) wegvloeien naar (internationale) aandeelhouders. Daarom moeten er duidelijke criteria komen die bovenstaande richtingen en principes van het beleid omzetten in transparante besluitvorming. Daarmee moet voorkomen worden dat de regering met miljarden gaat 'smijten' en verdere *lock-ins* gaat veroorzaken van bedrijven en sectoren die dringend moeten worden afgebouwd.

Effectiviteit boven efficiëntie: regels en verplichtingen

De industrie kan en moet veel zelf doen, met name fors investeren in verduurzaming van bestaande installaties en opbouw van nieuwe fossielvrije productieprocessen en waardeketens. Maar de tijd van vrijblijvendheid is voorbij. Er moet nu vanuit het Rijk beleid worden gemaakt dat de maatschappelijke doelen met zekerheid én op tijd bereikt. Normering, wet- en regelgeving met verplichte en gehandhaafde energiebesparings- en CO₂-reductieverplichtingen zijn essentieel om de doelen te halen, om de transitie betaalbaar te houden en om een *level playing field* te creëren voor koplopers. De energiebesparingsprogramma's en de elektrificatie van de industrie moeten met voorrang uitgevoerd worden.

Toekomstvaste keuzes

De noodzaak om in 2050 klimaatneutraal te zijn, betekent dat Nederland keuzes zal moeten maken welke industrieën en sectoren ook in 2050 nog actief zullen zijn in ons land, en onder welke voorwaarden. Dit moet ook meewegen in de allocatie van de klimaatmiljarden voor infrastructuur en opschaling. Zonder deze keuze bestaat het risico dat een deel van het klimaat- en transitiefonds weggegooid geld is, de transitie vertraagt of zelfs in de weg zit.

Dat het hoogspanningsnet in Nederland en Europa dringend versterkt moet worden is evident. Maar bijvoorbeeld de enorme focus op waterstofinfrastructuur heeft een hoog "hype-gehalte". Tachtig procent van de in Nederland gebruikte waterstof wordt gebruikt door de fossiele sectoren olieraffinage en kunstmestproductie - sectoren die niet passen niet in een toekomst zonder fossiele brandstoffen en met ecologische regionale landbouw met gesloten kringlopen.

De groene elektriciteitsproductie, lees: échte groene productie, dus géén biomassa en géén kernenergie, moet veel sneller worden opgeschaald: de ambitie moet worden verdrievoudigd. Groene energie maakt Nederland onafhankelijke van buitenlandse grondstoffen, en onafhankelijkheid geeft vrijheid.

Met vriendelijke groet,

Wolfgang Richert
Senior campaigner Energie & Industrie
Milieudefensie

https://www.cbs.nl/-/media/_excel/2021/43/pbl-2021-klimaat-en-energieverkenning-2021-tabellenbijlage-kev2021-v1-oktober2021-4746.ods